

مصاحبه بخش فارسی رادیو بین‌المللی فرانسه

با آقای دکتر ابراهیم یزدی

(۷۴/۰۵/۱۷)

س ۱- آقای بادامچیان عضو کمیسیون ماده ۱۰ وزارت کشور که مسئول بررسی تقاضای فعالیت قانونی احزاب سیاسی در ایران هست امروز اعلام داشت که وزارت کشور به نهضت آزادی ایران اجازه فعالیت رسمی و قانونی نمی‌دهد ولی اعضای این گروه می‌توانند به‌طور انفرادی فعالیت داشته باشند و حتی در انتخابات ماه اسفند آینده، البته در صورت تأیید صلاحیت این افراد توسط شورای نگهبان شرکت داشته باشند. آقای دکتر یزدی شما همراه با ۱۲۱ تن دیگر در حدود دو هفته پیش با انتشار بیانیه‌ای خواهان آزادی احزاب مخالف در ایران شدید، چه عکس‌العملی نسبت به بیانات آقای بادامچیان دارید؟

ج - مطلب ایشان دو بخش دارد. یکی این که به نهضت آزادی ایران اجازه فعالیت نمی‌دهند. این وظیفه کمیسیون ماده ۱۰ نیست که مانع فعالیت احزاب سیاسی بشود. احزاب سیاسی علی‌الاطلاق بر طبق قانون اساسی آزاد هستند و فعالیتشان مجاز است چه پروانه یا مجوز از وزارت کشور بگیرند یا نگیرند. هیچ فردی یا نهادی حق ندارد فعالیت احزاب سیاسی را متوقف کند و جلوی آن را بگیرد. تنها نهادی که می‌تواند یک حزب را منحل کند یک دادگاه صالحه بر طبق اصل ۱۲۶ قانون اساسی به‌طور علنی و با حضور هیئت منصفه، می‌باشد. بنابراین اگر فردی یا گروهی یا نهادی بگوید من به این احزاب اجازه می‌دهم یا نمی‌دهم، این بر خلاف قانون اساسی است.

اما قسمت دوم اینکه فرمودند افراد نهضت حق دارند شرکت کنند. لزومی ندارد ایشان بفرمایند. کسی منتظر دستور و اجازه فردی و یا نهادی نیست. هر شهروند ایرانی علی‌الاصول حق دارد بر طبق قانون اساسی به عنوان شخصیت حقیقی در انتخابات شرکت کند و رأی بدهد یا خود را کاندیدا کند، یا دیگران او را کاندیدا کنند. این نیاز به مجوز هیچ فردی ندارد. بنابراین ایشان مطلب تازه‌ای عنوان نفرموده‌اند.

س ۲- با توجه به سخنان ایشان آیا شما معتقد به شرکت در انتخابات اسفند آینده هستید؟

ج - ما قطعاً آمادگی برای شرکت در انتخابات را داریم ولی انتخابات آزاد شرایطی دارد بدون تحقق پیش‌شرط‌های آزادی انتخابات، آزادی انتخابات معنی ندارد. در شرایطی که احزاب سیاسی آزاد نیستند و حق فعالیت ندارند (منظور من آزادی احزاب سیاسی مخالف حاکمیت است) و حتی در چارچوب قانون اساسی هم نمی‌توانند فعالیت کنند روزنامه‌ها آزادی لازم را ندارند، تجمعات و اجتماعات برای نیروهای غیرموافق با دولت میسر نیست چگونه می‌توان یک انتخابات آزاد برگزار کرد؟

س ۳- یعنی شما در صورتی که دولت این شرایط را بپذیرد حاضر به شرکت در انتخابات هستید؟

ج - عرض بنده این است که آقایان مدعی هستند که انتخابات آزاد است. نهضت آزادی نظرش این است که بدون آزادیهای سیاسی مصرح در قانون اساسی انتخابات آزاد معنا ندارد. حال در اینجا دو نظریه وجود دارد. یک نظریه این است که چون انتخابات در شرایط غیرآزاد برگزار می‌شود پس در انتخابات

شرکت نکنیم. نظریه دیگر این است که با شرکت در انتخابات آزادیهای قانونی خود را به دست آوریم. این نظریه‌ها مورد بحث می‌باشند.

س۴- آیا حتی در صورتی که به حزب شما اجازه فعالیت رسمی داده نشود آیا امکان این وجود دارد که کاندیداهایی را برای شرکت در انتخابات معرفی کنید؟

ج - فعالیت هیچ حزبی منوط به اجازه رسمی نیست. ما ایستاده‌ایم و می‌گوییم که این حرفها و این مواضع خلاف قانون اساسی و غیرقانونی است. تنها راهی که می‌توانند جلوی ما را بگیرند این است که ما را زندانی کنند و بگویند حق حیات ندارید. تا زمانی که نفس داریم این حرف را می‌زنیم که موضع مسئولین جمهوری اسلامی ایران خلاف قانون اساسی و خلاف قانون احزاب است. هیچ مقامی جز دادگاههای صالحه نمی‌توانند یک حزب را متوقف کند. نکته دیگر اینکه در عرایض بنده این است که مردم می‌توانند با مشارکت خود در انتخابات، آزادی‌های خود را به دست بیاورند منتظر این نشوند که دولت بگوید، بسیار خوب این آزادیها را دادم پس بیا بید شرکت کنید. چنین چیزی به وقوع نخواهد پیوست. مردم باید فعالانه قدم جلو بگذارند و همه گروهها و نیروها وارد صحنه بشوند و آزادی‌های قانونی خودشان را به دست بیاورند، تامین کنند و تحقق ببخشند.

س۵- آیا شرایط سیاسی و حقوقی فعلی و در چارچوب سیاسی جمهوری اسلامی احزاب سیاسی می‌توانند فعالیت قانونی داشته باشند؟

ج - بله، عرض بنده همین است که قانون اساسی این مسئله را تضمین کرده است. فعالیت سیاسی احزاب علی‌الاطلاق آزاد است و تنها زمانی می‌توانند یک حزب را غیرقانونی اعلام کنند که دادگاه ذیصلاح بر طبق اصل ۱۲۶ قانون اساسی با حضور هیأت منصفه بطور علنی تشکیل بشود و پرونده آن حزب رسیدگی و رأی نهایی صادر شود و آن حزب منحل اعلام شود. هیچ مقام دیگری حق ندارد بگوید یک حزب قانونی است یا غیرقانونی.

بخش روابط عمومی نهضت آزادی ایران

سی و یکم مردادماه ۱۳۷۴